

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 804/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Kansaneläkelaitoksen kuntoutustavoitteista ja YK:n vammaisia koskevan yleissopimuksen velvoitteiden täyttämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Arja Juvosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 804/2022 vp:

Aikooko hallitus tehdä lisäpanostuksia vaativaan lääkinälliseen kuntoutukseen, ohjeistaa Kelaa muuttamaan kuntoutuspäätöksiä koskevaa linjaansa ja näin osaltaan edistää ryhmään kuuluvien hyvinvointia, toimintakyvyn ylläpitoa, työurien pitenemistä sekä täyttää YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen velvoitteet?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hyvinvointialue vastaa asiakkaan lääkinällisestä kuntoutuksesta, kuntoutuksen kokonaisuuden suunnittelusta ja kuntoutussuunnitelman laatimisesta terveydenhuoltolain (1326/2010) 29 §:n mukaisesti. Kansaneläkelaitos järjestää muun muassa fysioterapiaa vaativana lääkinällisenä kuntoutuksena Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005, kuntoutuslaki) mukaisesti. Hyvinvointialueen järjestämä lääkinällinen kuntoutus ja Kansaneläkelaitoksen järjestämä vaativa lääkinällinen kuntoutus muodostavat lääkinällisen kuntoutuksen kokonaisuuden. Vuoden 2016 alusta lukien tuli voimaan lainmuutos, jolla Kansaneläkelaitoksen järjestämän vaativan lääkinällisen kuntoutuksen myöntämisedellytyksiä muutettiin ja esimerkiksi kytkös vammaisuuksiin poistettiin.

Terveydenhuoltolain 29 §:n mukaisesti hyvinvointialue vastaa potilaan lääkinällisen kuntoutuksen suunnittelusta siten, että kuntoutus muodostaa yhdessä tarpeenmukaisen hoidon kanssa toiminnallisen kokonaisuuden. Lääkinällisen kuntoutuksen tarve, tavoitteet ja sisältö on määriteltävä kirjallisessa yksilöllisessä kuntoutussuunnitelmassa. Kuntoutuslain 9 §:n 3 momentin mukaan Kansaneläkelaitos ei järjestä sairaanhoitoon välittömästi liittyvää lääkinällistä kuntoutusta. Kansaneläkelaitos ei myöskään järjestä kuntoutuksena toimintaa, jonka tavoitteet ovat ainoastaan hoidollisia. Kansaneläkelaitoksen vaativan lääkinällisen kuntoutuksen tarkoituksena on lain esitöiden (HE 332/2014 vp, s. 12) mukaan saada henkilön voimavarat käyttöön siten, että kuntoutuminen mahdollistaa työstä, opiskelusta tai muista arjen toiminnoista suoriutumista ja osallistumista. Kansaneläkelaitos selvittää kuntoutushakemusta käsitellessään kuntoutuslaissa säädettyjen myöntämisedellytysten täyttymisen kunkin asiakkaan kohdalla.

Kansaneläkelaitos on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka toiminnan valvonta kuuluu eduskunnan valitsemille valtuutetuille. Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole toimivaltaa ohjata Kansaneläkelaitosta, puuttua Kansaneläkelaitoksen toimintaan tai sen tekemään yksittäiseen etuuspäätökseen. Oikeusturvan takaamiseksi etuuden hakijalla on oikeus muutoksenhakuelimille valittamalla hakea muutosta Kansaneläkelaitoksen päätökseen.

Tässä vaiheessa vaalikautta ei ole enää mahdollista toteuttaa lakimuutoksia tai muutoksia valtion talousarvion määrärahoihin, mutta seuraava hallitus voi harkintansa mukaan esittää muutoksia lainsäädäntöön ja määrärahoihin. On tärkeää eri keinoin tukea vammaisten henkilöiden kuntoutumista ja heidän toimintakykynsä tukemista sekä osallisuutta yhteiskunnassa.

Helsingissä 22.3.2023

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen